

4. 1064

III. évfolyam.

1910. márczius 20.

25. szám.

Jó Szerencsét

Műszaki, Bányászati és Kohászati Heti Szaklap.

Szerkesztő: **Litschauer Lajos**,
kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Selmeczbánya**. Telefon: **4-5. sz.**

Megjelenik minden vasárnap. =

Előfizetési ára: egy évre 12 kor.

Az előfizetés megkönnyítésére havi egy (1) koronás részleteket is elfogadunk. —
A megrendelésre vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

Jöjjön, győződjék meg, hogy az IRINYI-OLAJFŰTŐ

fűtőképessége, teljesen korom és koksztmentes,

szagtalan és tökéletes égetése minden versenyt felülmúl. Mindenféle vas- vagy eserép-kályhába és konyhatűzhelybe a legcsékeltebb átalakítás nélkül, mint valami kis fiók, betolható. A szénfűtésnél sokkal olcsóbb. Legkényelmesebb fűtési mód. Tetszés szerint szabályozható. A gázfűtés összes előnyeit nyújtja. Saját szabadalmunk és gyártmányunk. **Ára: 30 kor.**

Gőzkazánokhoz, lokomobilokhoz

és mindenféle ipari, gazdasági célra és központi fűtésekhez
:: való Irinyi-olajfűtőkről kívánatra árajánlattal szolgálunk. ::

'IRINYI' Olajfűtő és Lámpa Gyár

Budapest, VII. ker., Akácfa-utcza 45. sz.

Képviselőket és ügynököket országszerte keresünk.

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Budapest, V., Lipót-körut 5.
Telefon szám: 211. és 212.

Gyár: Pozsonyban.
Távirat cím: Siemenshuckert.

Készít: Villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Elektrolytikus berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítékokat, wattórászámlálókat (Schuckert-rendszer), vezetékkerendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Ivlámpa-szeneket. — Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos bányafűrógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari czélokra.

Bányakönyvelői minősítéssel bíró, pénztárkezelésben jártas, megbízható szakerő **pénztárosi vagy számvevői** állást keresünk hazai számára **„495 P.”** jeligére való hivatkozás esetén, 10 filléres póstajegy ellenében közelebbi felvilágosítással szolgál a szerkesztőség. 1-3

Nőtlen, 2—3 évi gyakorlattal bíró, úgy a felszíni, mint a bányamérésben és nivellálásban jártas fiatal **bányamérnököt** keresünk. Fizetési feltételek kedvezőek. Délszláv nyelvet beszélő jelentkező előnyben részesül. Ajánlatok **„494. B.”** jelíge alatt, 20 filléres póstajegy csatolása mellett a szerkesztőséghez intézendők. 1-3

Teknikai tartalmú hirdetések felvételével megbíztuk:

Grosz (Gyárfás) Pál urat

Budapest, Rákospalotán.

A Központi Váltóüzlet Részvénytársaság *Budapest, (V. ker., Szabadság-tér 3.)*

*Mindennemű értékpapirokat, sorsjegyeket, ércpénzeket
külföldi pénznemeket, a mindenkori hivatalos napi árfo-
lyamon vesz és elad.*

JÓ SZERENCSET

MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati HETI SZAKLAP.

III. évfolyam.

25. szám.

1910. márczius 20.

Szerkeszti:

LITSCHAUER LAJOS

kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és

Telefon:

o kiadóhivatal:

Szerk.: 4.

Selmezbánya

Kiadóhív.: 5.

Nyomda: 29.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára: egy évre 12 K.

Az előfizetés megkönyvitésére havi 1 K

észeteket is elfogadunk. A megrendelésre

maradtakozó aláírások egy évre kötelezők.

TARTALOM: Dr. Schwartz Ottó.

—Az... 9 év Magyar-

ország bányamivelésének történetében. —

Tudomány-Gyakorlat. A barometer a bányá-

szerkezeti szellőzés szolgálatában. — Szemle. Bányá-

mivelés. — Készén- és érczelőkészítés. — Vaskohá-

szat. — Kémlesezet. — Laboratorium-gyakorlat. —

Tekhnologia. — Közgazdaság. Új vállalatok. —

Közgyűlések. — Mérlegek. — Piaczi hírek. — Kar-

telek. Statisztika. — Versenytárgyalások. — Hírek.

Személyi hírek. — Híradások. — Társadalmi hírek.

— Vegyes hírek. — Hírek a külföldről. — Mun-

kásügyek. — Szakoktatás. — Irodalom. Irodalmi

értesítés. — Könyvismertetés. — Lapszemle.

A közlemények csakis a forrás megjelölésével vehetők át.

Dr. SCHWARTZ OTTÓ.

m. kir. ministeri tanácsos, a selmezbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola nyugalmazott rendes tanára márczius hó 15-ikéről 16-ára virradó éjjelen Selmezbányán meghalt 63 éves korában. A halál megváltotta kinos szenvedéseitől, amelyek a múlt év őszén történt nyugalomba vonulása óta gyötörték, amelyekre enyhülést keresve legutóbb súlyos operációnak vetette magát alá, s melyek mégis legyőzték legyőzhetetlennek látszó edzett, erős fizikumát. A bányászati és erdészeti főiskolai ifjúság rajongva szeretett Schwartz papája nincsen többé s két bányász-redész generációnak szeretett tanára örökre nyugszik már. Hogy mély gyászunknak méltó módon kifejezést adjunk, e lesújtó hírt, lapunk első helyén közölve, fentartjuk magunknak, hogy dr. Schwartz Ottó életrajzáról és temetéséről arcképének közlése mellett, legközelebb beszámoljunk.

Nyugodjék békében!

Az . . . 9 év Magyarország bányamivelésének történetében.

(Minden jog fentartva).

(Folytatás a 457. oldalhoz.)

1909. (Folytatás.) *Golubovezben* a »Horvát Szénbányaművelő részvénytársaság,« csődbe jut. *Gölniczbányán* a Königs-Laurahütte Felsősziléziai kohó- és bányatársulat a Róberti bánya üzemét, ápril hó 15-én beszüntette. *Gurarósin* a villamos berendezés rendeltetésének átadott. *Gyalumare* és Lunkoj érczbányáinak kiaknázására febr. 7-én »Szentistván-aranybánya r.-t.« czég alatt Aradon új bányatársulat alakult, amely a Györffy Árpád báró tulajdonában volt érczbányaterületet megvette. *Gyertyánligeten* a vasgyárat jelentékenyen kibővítették és új felszerelésekkel látták el úgy, hogy teljesítő képessége jelentékenyen fokozódott. *Handlován* a szénbányák feltárását a tulajdonos bányatársulatok nagy erővel megkezdik és az új bányák forgalmának lebonyolítására vasutat építenek. A handlovai bányákból a tulajdonos Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. és a Magyar Általános Kőszénbánya R.-T. külön részvénytársaságot alapítanak. *Homoród-Almás*, Udvarhelymegyei községtől éjszakkeletre, közel az Almási barlanghoz, a Vargyas völgyben igen jó minőségű széntelepet fúrnak meg. A feltárt széntelep lefejtésével azonban, vízbetörés következtében fel kell hagyni. *Homoród-Oklánd* határán, Lántzky Rudolf szénrekatató munkálatai sikerrel járnak. Reck Antal üzemvezető meglepően szép eredményeket ér el, amennyiben nagyobb kiterjedésben igen jó minőségű szénfékvetet tárt fel. *Illobán*, Szatmár megyében, az aranyércz-bányamű a feltáró munkálatok révén, igen jövedelmezőnek ígérkezik. *Izaszacsalon* francia mérnökök vezetésével, petroleumra kutatás van folyamatban. *Jolsván* steatit-gyár részvénytársaság alakul. *Kissármás* határában egy mélyfúrásból nagy mennyiségű földi-gáz tör elő, mely este meggyulladva meszsze bevilágította a környéket. Az égő gáz a fúrótornyot is felgyújtotta, két munkást a földhöz vágott és dübörgése nagy ijedelmet okozott a közeli falvakban. A tüzet csak tíz órai megfeszített munkával sikerült eloltani. A fúrás *Kissármás* határában, Bánffy Dezső báró sósfürdője mellett, egy rét szélén van. A kincstár 1908. év november hónapjában kezdte meg a fúrását. A mélyfúrás kezdőpontját Papp Károly budapesti geológus jelölte ki; állítólag 1000 m.-nél mélyebbre tervezték a fúrólyukat. A kitörő gáz 5–6 m. magasra dobta fel a vizet a fúrásból. *Klippbergen* Br. Jakobs Ottokár, bányászati üzemét beszünteti. *Kolozsmonostor*-on malakhit-bányát nyitottak zalatnai vállalkozók, amelynek üzemét az év folyamán meg is indították. *Komlón* a szénbánya, amely a Dunántuli Kőszénbánya részvénytársaság, illetőleg a jánosi Engel család tulajdonát képezte és az 1907. évben a

Magyar Általános Hitelbank közreműködésével részvénytársasági alapra lett fektetve, február 9-én vétel folytán a kincstár tulajdonába megy át. A bizottsági átvétel február 21-én történt meg. Hivatalos formában és nagyobb ünnepségek keretében az átadás július hó 10-én és 11-én történik. *Kósd* területén köszénre kutató fúrómunkálatok vannak folyamatban. *Körösbánya* és környékén (Boicza, Fűzesd, Krecsunesd, Kajanel és Herczegány) Zeibig József tulajdonát képezett aranybányákat, egy angol konzorcium megvásárlás végett, tanulmányozás tárgyává teszi. *Körmöczbányán* szeptember 18—20. között az »Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület« nagy ünnepségek keretében tartja meg évi rendes közgyűlését. A kincstár kaliforniai zúzóművében kísérleteket végeznek a Boklevszky-féle amalgamatorral és különben is meszszenenő intézkedések történnek a kincstári fémbányászat fejlesztésére. A Nándor-altáró IV. sz. aknájában a szállító-gépet elektromos hajtásra alakítják át és a géppel fúráshoz tranzformátorokat szereznek be. *Körösmezőn* a petroleum után való fúrások, amelyek a munkálatokat vezető Rochlitz Mór halálával megakadtak, a Wiener Bankverein pénzügyi támogatásával újra megindulnak. *Kunkán* és Karácson, *Körösbánya* határában 3—4 m. vastag széntelepet tárnak fel. *Licze* községben a Heinzelmann féle vasgyár bányatársulat új vas-kőtelepet tár fel. A beomlott és víz alatt álló bánya ujranýtását megkezdik. *Marosujvárott* a »Bányász- és Kohász-Altisztek Országos Egyesülete« aug. 15-én tartja első nagy gyűlését. *Nagyalmáson* a Nagy-Almás-Mindszent bányatársulat, amely már 173 esztendeje fennáll, több százezer korona költséggel rekonstruálás alá kerül. *Nagybányán* az illobai uradalom területén Gynászin Vilmos kisebb aranybányászatot kezdeményez. A kincstári fémbányászat-, fémkohászat és sóbányászat műszaki tisztviselői, augusztus 7-én értekezletet tartanak a pénzügyministerhez benyújtandó memorandum megszerkesztése s a benyújtás módozatainak megállapítása tárgyában. A Kereszthegyen a kincstár kísérletező lugozótelepet létesít. *Nagysármáson* a gázforrást a kincstár, Veszprémi Antal földbirtokostól 100.000 K-ért megvásárolja. Lóczy Lajos egyetemi tanár a kálisó után való fúrás új kezdőpontját jelöli meg.

(Folytatjuk.)

Tudomány-Gyakorlat.

A barometer a bányászati szellőzés szolgálatában.

Irta: *Herwegen L.* okl. mérnök.

(Folyt. a 160. oldalhoz.)

A számításnak a következő második módja is beigazolja, hogy a barometer-méréseket, a bányászati szellőzés körzetében gyakorlatilag jól lehet használni.

Valamely Q levegőmenynyiségnek a bányában való áramlása s illetőleg mozgatása, bizonyos erőmenynyiséget vonatkozással, bizonyos térime-energia menynyiséget feltételez. A Clausius-féle mekhanikai hő-elmélet szerint ez

$$L = \frac{G}{60} \int V^n (p - p_n) \cdot \frac{1}{760} \cdot d_v \dots \dots \dots 1.$$

a szellőzés elfogadott elméleti tétele szerint azonban

$$L_1 = \frac{Q \cdot h}{75 \cdot 60}.$$

Ha az L és L_1 értékeit számítás útján megállapítom akkor, feltételezve természetesen, hogy a mérés h -nak az értékét helyesen megállapította, ezek egyenlők kell, hogy legyenek.

A számítás keresztülvihetése végett, a táblázatból a következő értékeket emelem ki:

$$\begin{aligned} p &= 746,3 \text{ mm}; & p_n &= 771,14 \text{ mm}; \\ t &= +9,2 \text{ C}^0; & t_n &= +21,7 \text{ C}^0; \end{aligned}$$

amelyek 276 m.s-re úgy vonatkoznak, hogy $H = 27,6 \text{ mm}$. kénéső-oszlop. Ama térime-energiát, amely a levegőnek $+9,2$ fokról 10^0 C -ra, természetes uton, a közetten való hőmérséklet-kiegyenlítése révén keletkezik, emellett elhanyagolhatom. Lesz:

$$L = \frac{G}{60} \cdot \int V^n (p - p_n) \cdot \frac{1}{760} d_v$$

$$p - p_n = \delta = 746,3 + 27,6 - 771,14 = 2,76 \text{ mm kénéső-oszlop.}$$

Meghatározom először 530 m^3 levegőnek, $771,14 \text{ mm}$ kénéső-oszlop és $t_n = +21,7^0 \text{ C}$ mellett való súlyát.

$$G = Q_n \cdot s_n$$

$$s_n = \frac{p_n \cdot s_o}{p_o (1 + \alpha t_n)}$$

$$s_n = \frac{771,14 \cdot 1,293 \cdot 273}{760 \cdot 294,7}$$

$$s_n = 1,215.$$

Tehát

$$G = 1,215 \cdot 530 \text{ kg.}$$

$$G = 644 \text{ kg.}$$

Meghatározom tovább V -nek az értékét $746,3 \text{ mm}$ kénéső-oszlop és $+9,2 \text{ C}$ hőmérsékletnél:

$$V = \frac{p_o (1 + \alpha t)}{p \cdot s_o}$$

$$V = \frac{760 \cdot 282,2}{273 \cdot 746,3 \cdot 1,293}$$

$$V = 0,8135 \text{ m}^3.$$

és meghatározom V -nek az értékét 771 mm . kénéső-oszlop és $t_n = 21,7 \text{ C}^0$ számára

$$V_n = 0,8228\text{-al.}$$

Ha már most a volumen-energia számára megoldom a főegyenlőséget és a kapott számbeli értékeket helyettesítem, lesz:

$$L = \frac{G}{60} \cdot \frac{p - p_n}{760} [V_n - V] \cdot \frac{1}{75}$$

$$L = \frac{0,0093 \cdot 2,76 \cdot 644}{60 \cdot 75 \cdot 760}$$

$$L = 4,85 \text{ PS.}$$

Ugyane teljesítés, a 2 egyenlőség által kifejezett értékét a rendes módon kiszámítva lesz:

$$L_1 = \frac{Q \cdot h}{75 \cdot 60}$$

$$L_1 = \frac{530 \cdot 36,5}{75 \cdot 60}$$

$$L_1 = 4,25 \text{ PS.}$$

Az L és L_1 számára kapott értékek majdnem teljesen összeválnak és újból bizonyítékát adják annak, hogy a depressziónak, barometer-mérések útján való megállapítása, minden kifogáson felül áll.

Mindezeideig csupán a leirt módszernek az őszsz-depresszió meghatározására való alkalmazásáról volt a szó. A bevezető sorokban azonban már említést tettem arról, hogy az eddig használatos műszerek nincsenek úgy konstruálva, hogy velük részletdepresszsiókat, vagyis az őszsz-depressziónak ama részeit lehessen meghatározni, melyek bizonyos bányarészletekben jelentkező mozgás-ellentállásokat leküzdeni képesek. A dolog könnyebb megérthetése, gyakorlati példát akarok felvetni.

Valamely kerek keresztzelvényű, 4 m. átmérős, falazott és 300 m. mély akna, a kihúzó levegő-áramlás céljait szolgálja. A levegőnek percenként átvonuló mennyisége, legyen 4000 m³. Az aknában a víz-húzás csövezetéke, a nyomott levegő csövezetéke s a létraosztály foglal helyet. Az ekvivalens bányatágasság 4 m². Kérdés mekkora legyen a ventilátornak erőszüksége, arra az esetre ha az említett vezetékek kiépülnének, vagy mennyi m³-el emelkednék a levegő mennyisége, megmaradó erőnagyság esetén? Az akna leirt berendezése mellett lenne:

$$a = 0,38 \cdot \frac{Q}{\sqrt{h \cdot 60}}$$

$$h = \left[\frac{0,38 \cdot Q}{60 \cdot a} \right]^2$$

$$h = 40 \text{ mm. v. o} \quad \text{továbbá}$$

$$N = \frac{Q \cdot h}{75 \cdot 60} = \frac{4000 \cdot 40}{75 \cdot 60} = 35,6 \text{ PS}$$

Megfogjuk továbbá határozni az ellentállás magasságának millimeter-vízoszlopban kifejezett nagyságát az aknában. Erre a célra baro-

meter-mérésekhez folyamodunk. A méréseket végezzük, 1. a szellőző szint fölött, az aknában ott, ahol feltételezhetjük, hogy a levegő áramlása már függőleges irányban mozog, amiről egyszerű anemometer-mérés útján meggyőződést szerezhethetünk, 2. valamivel a szellőző csatorna torkolata alatt.

Tegyük fel, hogy a kísérletek eredményeinek középszámait

$$p = 741,87 \text{ mm. k. o.}$$

$$p_n = 770,40 \text{ mm. k. o.}$$

amikor

$$p - p_n = 28,53 = \delta.$$

A 300 m. mélységben az aerosztatikus nyomó-magosság: tehát

$$H = 30 \text{ mm. k. o.}$$

$$H - \delta = 1,47 \text{ mm. k. o.} = h_w, \text{ vagy}$$

$$h_{w1} = 20 \text{ mm. v. o.}$$

A következőkben jelölni fogja:

h_{w1} , az ellentálló-magosságot az aknában, annak régi berendezés-alakja mellett;

h_{w2} , az ellentálló magosságot az aknában, a csővezetékek és létrák kiépítése után;

h_w , a két ellentálló-magosság ($h_{w1} - h_{w2}$) különbségét;

α , az ekvivalens bányatágasságot az eredeti aknakeresztmetszében;

α_1 , az ekvivalens bányatágasságot az átépített aknában;

Q , az eredeti levegő-menynyiséget 3 m^3 /perczben;

Q_1 , a fokozott levegőmenynyiséget perczenként való m^3 -ben;

N , a ventilátornak eredeti teljesítését;

N_1 , az aknának átépítése folytán csökkent ventilátor-teljesítést.

(Folytatjuk.)

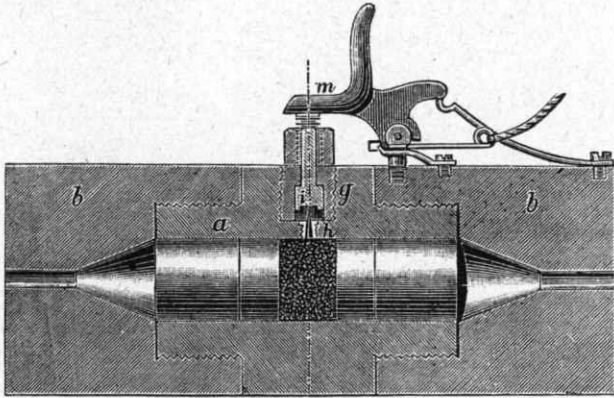
Szemle.

Bányamívelés.

A Guttman-féle erőmérő készülék, (L. 1. sz. rajz. Mutatvány: Arday Géza m. kir. honvédszázados: „A lőpor és robbanó anyagok“ című munkájából) a közvetlenül robbanó anyagok robbasztó erejének a meghatározására szolgál. A készülék alkotó részei a kemény aczéltömbből készült belső aczéltömb a , és a két külső aczéltömb b . Úgy a belső, valamint a külső aczéltömbök fogazott szélei egymásba illeszkednek, 35 mm-nyire át vannak fúrva s a belső aczéltömb a 10 mm-nyire keskenyedő csatornában végződik. A középső aczéltömb közepébe 25 mm. mélységnyire beleér a gyújtódugó g és a gúla h . A kivájt dugó alsó részébe 6 mm. átmérőjű csatorna van fúrva; ez utóbbiban van a mozgatható

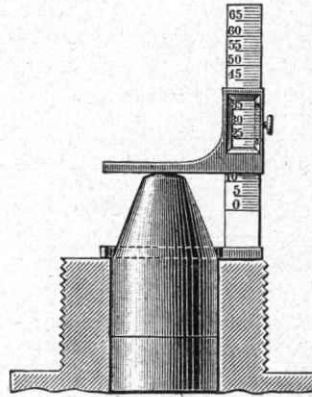

i szelep, amely a kakas *h* ütőlapra rácsap, amikor a készüléket működésbe hozzuk. A készüléket oly módon töltjük meg, hogy a középső acéltömbre rácsavarjuk az egyik külső acéltömböt és a furatba a következőket vezetjük be: 1. a 35 mm. átmérőjű, 40 mm hosszú

1. sz. rajz. A Guttman-féle robbantó erőmérő.

ólomrúdat; 2. a 35 cm. átmérőjű, de a lövőpor fajsúlyának megfelelő vastagságú acélskorongot, amelyre az 1 mm vastagságú papirlemez korongot helyezük rá; 3. a fúrába a megvizsgálandó lövőporból 20 gramm-nyit és erre ismét kéregpapir-korongot adunk, majd az acéllemezt és végül az ólomhengert. A középső acéltömbre rácsavarjuk a két külső acéltömböt, amelyek így szorosan egymáshoz záródnak. Ha a gúlára *h* ráhelyezük a gyutacsot és a kakast a zsinórral meghúzzuk, a lövőpor felrobban és a nagy mennyiségben képződött gázok felemelik a szelepet és így önműködőleg megakadályozza a gázok kiömlését. A képződött gázok az ólomhengereket a kúp alakú csatornába szorítják. Közvetlenül ennek megtörténte után a készüléket kinyitjuk és a keletkezett ólomkúpok nagyságából itéljük meg a robbanó erő nagyságát. A becsatolt 2. sz. rajzban ily mérőeszköz látható. Az ily módon kapott eredményeket összehasonlítjuk a fekete lövőpor robbasztó erejével.

2. sz. rajz. Mérőeszköz a kapott robbantó nagyság megállapítására.

Köszén- és érczelőkészítés. | Szeperátor, a meddőnek a szénből való kiválo-

gatására. (Ayres S. W. Bulletin of the Amer. Institute of Mining Engineers N° 36.) Miután az antraczit és szén-bányaművek mindinkább kimerülnek, a szegényebb és meddővel bővebben kevert nyers-termékek értékesítésére kell gondolni. Ez által a szenek szeperációjának a kérdése is mindinkább előtérbe lép. A szén szeperációja azonban a szénben való veszteségeket még mindig nem zárja ki teljesen, mert a meddővel mindig szén is elvész és mert a kikerülhetetlen mechanikai szerelvények a szenet elaprózzák ami értékének csökkenésével jár. A szénben való veszteség eddig átlag 5—20% körül szokott lenni, mi ha szeparálásra kerül nagy tömegekkel számolunk, elég magas értéket jelenthet. Ayres szeperáló telepe, mint állítják, e veszteségek százalék-arányát jelentékeny módon redukálja. Főelőnye az újszerű berendezésnek, hogy a szenet lőkő és súrlódó mozgással nem aprózza el, a kézzel való válogatást a minimumra szállítja le s a lapos-szemű meddőnek a lapos-szemű széntől való külön-választását lehetővé teszi. A munka folyamatát állandóan szemmel tartani s ellenőrizni, a gép menetének a szabályozását pedig, üzemközben is végezni lehet. A válogató asztalnak a berendezése következő: A két göröndön álló válogató szalag, amely fém-sávokból van összeállítva, úgy a hosszanti mint a keresztbemenő irányban, lejtősen áll. A lejtés szöge a válogatás alá kerülő nyersanyag minősége szerint, tetszőlegesen beállítható. A nyersanyagnak folytonos és fokozatos feladása a szerkezet fejrészén elhelyezett serpenyőnek és hozzá csatlakozó csúsztatónak a közvetítésével történik. A meddővel elegyes szenet, a folytonos mozgásban tartott szállító-szalag, egyenletesen szétosztja úgy, hogy a szén a vezetés irányában lejjebb és lejjebb csúszik és az egyik alsó sarkon aláhelyezett gyűjtőszekrénybe hull. A meddő a szállító-szalaghoz hozzátapadva, evvel az ellenkező irány felé, vagyis felfelé mozog. A gépnek a teljesítő-képessége a szén szemnagysága szerint változik. A legapróbb diószénnél (1.25—2 cm. galandbőség) 5 t-át, a kazánszénnél (12—15 cm.) 25 t-át lehet óránként számítani. A szénben való veszteség legfeljebb 0.5%. Nagy nyereség, hogy habár az emberi erőt itt sem lehet egészen nélkülözni, a géphez állított 12 ember, körülbelül ugyanazt a munkát végzi, mint előbb 32 ember. Állítják, hogy a gép beszerzés-költsége, a nagy megtakarítások révén, már 10—80 nap alatt megtérül. (A gép ára nincsen megadva.) *Kedesity. Ig.* (8.)

Vaskohászat. | **Sical**, egy új redukáló ötvözet. (Engineer. 108 köt.) Ezen új redukáló ötvözetet a Sociéte des Carbores Metalliques cég, Notre-Dame de Briancón-ban gyártja. A *Sical*, szilíciumnak és alumíniumnak az ötvözete, melyhez kis

menyiségekben egyéb fémek mint: titán, kalcium és mangán is hozzá vannak adva. Hasznosítják vasnak és aczélnek feldolgozása s különösen öntő- és sínaczel gyártása közben. Átlagos összetétele: 50—55% szilícium, 22—29% alumínium, 2—4% titán, 1% kalcium, 0.20% mangán és 0.5% szénanyag. Ferroszilícium helyett igen jól használható. Fehér nyersvasat a Sical, a kupoló kemenczében szürke nyersvassá alakít át. A Sical-lal kezelt fém keménysége növekszik és olvadás-folyamata nyugodt lefolyású, mivel egész vasoxid-tartalmát, a szilíciumnak az oxigénhez való nagy affinitása folytán, hamarosan és teljesen redukálja. Ferroszilíciumnál jobb, mert a hőmérsékletet nem szállítja le; az alumíniumnál jobb, mert csak 1350°-nál válik illóvá; mindakettőnél előnyösebb, mert olcsóbb. A használása mellett képződő salak hígán folyó, minek következtében a termelt aczel egyenletes és szívós. Elégési hőmérséklete, az eddig használatos redukálók elégési hőmérsékletét jóval meghaladja. *Kedesity. Ig.* (8.)

Kémlészet. | **Ezüstnek jodometrikus meghatározása, arzén-savas és krómsavas kálium segítségével.** A

»Chem. News« 1909. 100 köt. 316. oldalán *Bosworth R. S.* az ezüstnek arzén-savas káliummal, ugyane folyóirat 318. oldalán pedig *Gooch A. F.* és *Bosworth R. S.* az ezüstnek krómsavas káliummal való jodometrikus meghatározásának a módját ismertetik. Elsőnél az ezüstoldatnak pontosan megmért volumenjéhez ismeretes tartalmú arzén-savas kálium-oldatnak megmért volumenjét fölös mennyiségben hozzáöntjük. E keverékhez ammoniakot minaddig öntünk, míg a kivált arzén-savas ezüstnek oldása be nem következett, mire hígítás és főzés következik, amelyet a szabad ammoniak teljes elűzéseig folytatni kell. A folyadékot, amelyből a fémes ezüst lecsapódott lehűtve és szűrés nélkül gyöngén savanyítva kezeljük, hogy a benne még esetleg tartalmazott ammoniakot kössük. A további folyamat abból áll, hogy az oldatot natrium-karbonáttal alkalizáljuk és $\frac{n}{10}$ jódoldattal titráljuk, mi által a meg nem támadott kalium-arzenit és vele a jelenlevő ezüst meghatározható. Egyéb nehéz fémek jelenléte esetén az ezüstöt, ismert módon sósavval kiválasztva, a klórezüstöt ammoniakban oldjuk; tovább pedig a fennebb jelzett módon járunk el. A második módnak alkalmazása esetén az ezüstoldatot krómsavas káliumnak fölös adagával kezeljük, az ezüstkrómát képződött csapadékát ammoniakban oldjuk, az oldatot pedig 10—15 cm³-ig befőzzük. A kivált kristályos ezüstkrómátot erre kimosva, jódkáliumban oldjuk; az oldatot hígítjuk, kénsavval savanyítjuk és a szabaddá lett jódot natriumthioszulfáttal titráljuk. *Cr.* (8.)

Laboratorium - gyakorlat. | **Gyors eljárás szének faj-súlyának meghatározására.** (*Blakeley F. A.* és *Chance M. E.* módszere.) Valamely szénnek

fajsúlyát igen gyorsan akként lehet meghatározni, hogy erős falu, szűk nyakú palaczkba, melynek üregtartalma ismeretes és meg is van jelölve, a szén durvaszeművé őrlött 100 g -ját bemérjük. Miután a palaczkba még 100 cm^3 vizet öntöttünk az edényt evakuáljuk, hogy a szénpor által bezárt levegőt eltávolítsuk. Ennek megtörténte után a vakuumot elzárjuk és bürettával addig adunk föl vizet, míg ennek felszíne a jelig nem ér. A szénnek fajsúlya ekkor:

$$\frac{100}{V_0 - V_1}$$

amely kifejezésben V_0 a palaczknak cm^3 -ben kifejezett volumenjét és V_1 a szénhez hozzáadott víznek cm^3 -ben kifejezett mennyiségét jelenti. (Chem. Ztg. 1910. No. 17. Rep.) *Br.* (48.)

Tekhnológia. | **Új fémkompozíció.** Charles F. Ackermann, Cleveland, Ohio, új ötvözetre szerzett szabadalmat (Am. Egy. Áll. 939938. sz. szab. 1909. nov. 9), amely a nikkelt kívánja helyettesíteni. Előállítására következőképpen történik: 60 rész réz beolvasztott tömegéhez 1·5 rész arzeniket és 3·5 rész natriumbibromatot adunk. Miután a megömlesztett fűrdőt jól összszekvertük, hozzá még 12 rész nikkelt és végezetül 23 rész cinket, 5 rész ólmot és 1·5 rész alumíniumot adunk. Állítják, hogy az ötvözet beválik. *Cr.* (8.)

Közgazdaság.

Új vállalatok. | **Dunántúli bányavállalatok r.-t.** czéggel új vállalatot alapított Budapesten, (V., Nádor-u. 9.) a Magyar telepítő- és parcellázó bank 200.000 K alaptőkével, (500 drb. 400 K részvény.) Igazgatóság: Éber Antal dr., Kornis Károly gróf, Madarassy-Beck Gyula báró dr. és Szüllő Géza dr. Felügyelő-bizottság: Polnay Pál, Szilasy Zsigmond dr. és Várkonyi Oszkár dr. *Nk.* (11).

Közgyűlések. | **A Schlick-gyár közgyűlése.** A Schlick-féle Vasöntőde és Gépgyár R.-T., márczius hó 12-én délután tartotta, negyvenedik rendes közgyűlését, gróf Szapáry László elnöklésével. Az igazgatóság jelentése szerint a társaság tiszta nyeresége 397616·33 K. Az alapszabályszerű levonások után a közgyűlés rendelkezésére állott 382930·78 K. Ez őszszeg felosztására vonatkozólag a közgyűlés úgy határozott, hogy 10000 db. vállalati részvény esedékes szelvényeinek beváltására 280000 koronát (darabonként 28 K), a tartalékalap külön dótációjára 50000 K-át, a társaság tisztviselőinek nyugdíjgyelete javára pedig 10000 K-át fordít. A fennmaradó 42930·78 K-t új számlára irták át. A szelvényeket az Angol-Osztrák-Bank budapesti főtelepén váltják be, a f. hónap 15-étől kezdődőleg. *Et.* (61). — **A Ma-**

gyar Általános Köszénbánya Részvénytársulat igazgatósága folyó hó 12-én tartott ülésében megállapította az 1909. üzletév mérlegét és elhatározta, hogy az *április 23-án tartandó közgyűlésnek* javasolni fogja, hogy az 5.363.458.86 K bruttó-nyereségből (757.982.39 K.-val több a múlt évinél) értéksökkenési tartalékokra 1.610.000 K. (+ 100.000 korona), az általános tartalékra 500.000 K. (+ 100.000 K.), külön adományul a tisztviselők nyugdíjalapjának 30.000 K. (változatlan), a bányatárspénztáraknak 60.000 K. (+ 10.000 K.), munkásjóléti tartalék-alapra 200.000 K. (változatlan). az igazgatóság és a tisztviselők alapszabályszerű jutalékára 343.484 23 K., 80.000 drb. részvény 27 koronás osztalékára 2.160.000 K fordíttassék (tavaly 60.000 drb. részvény 25 koronás osztaléka 1.500.000 K. volt), míg a fenmaradó 459.974.63 K. további leírásokra használtassék, végül a múlt évről elővezetett 897.687.86 korona nyereségáthozat változatlanul új számlára vitessék át. *Us.* (62).

Mérlegek. | **A Magyar Általános köszénbánya R.-T. mérlege**
a következő adatokat tünteti föl: *Vagyon:* Bányabirtok 12,878.154 korona 05 fillér, ingatlanok, felszerelések és anyagok: a) telkek, épületek, gépek, leltárak 29.312.349 korona 50 fillér, b) üzemi anyag- és bányafa-készletek, erdőkezelések és fogyasztási cikkek 1,299.329 korona 53 fillér, c) szén-, briket- és mészko-készletek 196,813 korona 74 fillér, összesen 30,808.492 korona 77 fillér; pénztárak és értékpapírok: a) pénztári készletek 351.995 korona 34 fillér, b) betétek pénztintézeteknél 3,748.017 korona 45 fillér, c) értékpapírok 814.752 korona, d) *Nyugatmagyarországi köszénbánya r.-t.* részesedés 1,500.000 korona, e) küldvények 77.126 korona 28 fillér, f) idegen letétek és óvadékok 298.496 korona 02 fillér, összesen 6,790.387 korona 09 fillér; adósok: a) szénadósok 4,399.501 korona 58 fillér, b) átmeneti adósok 334.968 korona 11 fillér, összesen 4,734.469 korona 69 fillér, nyugdíjalapszámla 999.396 korona 52 fillér, elsőbbségi kölcsön árfolyamkülönbözet-számlája 621.118 korona 27 fillér. Végösszeg 56,832.018 korona 39 fillér. *Teher:* Részvénytőke 80.000 darab részvény 200 koronával 16,000.000 korona, 4 $\frac{1}{2}$ százalékos elsőbbségi kölcsön 10,471.208 korona 50 fillér, tartalékok: értéksökkenési tartalék 9,786.369 korona 84 fillér, tartalékalap 2,566.200 korona, tőketartalékalap 6,000.000 korona, kétes követelések tartaléka 100.000 korona, tartalék az elsőbbségi kölcsön szolgálatára 250.000 korona, külön tartalékalap 300.000 K. munkásjóléti tartalék 365.000 korona, összesen 19,367.569 korona 84 fillér, hitelezők: nyílt számlán 2,176.477 korona 36 fillér, átmeneti hitelezők 1,484.608 korona 13 fillér. *Nyugatmagyarországi köszénbánya r.-t.* 735.288 korona 83 fillér, hátrálékos bányászberék decemberre 321.001 korona 77 fillér, föl nem vett kötvények 5745 korona, föl nem vett osztalék 752 korona, elsőbbségi kölcsön 1910. február 1-én esedékes függő kamatai és járulékai 319.217 korona 07 fillér, idegen letétek és óvadékok 298.496 korona 02 fillér, összesen 5,341.581 korona 18 fillér, nyugdíjalap 1,000.512 korona 15 fillér, nyereség mint egyenleg 4,651.146 korona 72 fillér. Végösszeg 56,832.018 korona 39 fillér. *Nyereség és veszteség-számla:* *Tartalék:* Értéksökkenési tartalék-leírások 1,610.000 korona, elsőbbségi kölcsön kamatai és járulékai 580,962 korona 04 fillér; adók,

üzleti költségek és fizetések 889.575 korona 92 fillér, tiszta jövedelem: nyereség-áthozat az 1908. évről 897.687 korona 86 fillér, az 1909. év tiszta jövedelme 3.753.458 korona 86 fillér. összesen 4.651.146 korona 72 fillér. Végösszeg 7.731.684 korona 86 fillér, Követel: Nyereség-áthozat 1908-ról 897.687 korona 68 fillér. kamatjövedelem 177.136 korona 49 fillér, a bányák bruttó-hozama 6.656.860 korona 33 fill. Végösszeg 7.731.684 korona 68 fillér. Bp. (62).

Piaczi hírek. | **ÉRTÉKPIACZ. Értéktözsdei árfolyam-jelentés.**
(A Központi Váltóüzlet R.-T. Budapest, V., Szabadság-tér 3., eredeti heti tudósítása.)

1910. márczius 10—16.

	10-én	11-én	12-én	14-én	15-én	16-án
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár 4½% kölesönkötvény	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény	3170—	3170—	3160—	3160—	3155—	3160—
Magyar által. kőszénbánya 4½% elsőbbbségi kötvény	—	—	—	—	—	—
Magyar ált. kőszénbánya részvény Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya 4% elsőbbbségi kötvény	664—	656—	657—	661—	665—	665—
Beocsini cementgyári Unio r.-t. részvény	697—	705—	718—	718—	705—	705—
Északmagyarországi kőszénbánya részvény	329—	329—	329—	327—	329—	329—
Esztergom—szászvári kőszénbánya részvény	210—	210—	210—	215—	215—	215—
Felsőmagyarországi bánya- és kohómű részvény	560—	560—	575—	575—	585—	570—
Kőszénbánya és téglagyár (Drasche) részvény	590—	589—	592—	595—	594—	590—
Magyar asphalt r.-t. részvény	191—	188—	184—	187—	187—	186—
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. részvény	622—	619—	624—	620—	619—	619—
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. új részvény (1909. kib.)	605—	605—	605—	605—	605—	605—
Nadrágyi vasipar társ. részvény	470—	470—	470—	470—	470—	470—
Rimamurány—salgótarjáni vasmű r.-t. részvény	668—	668—	668—	667—	664—	659—
Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.-t. részvény	475—	475—	475—	475—	447—	447—
Klotild első magyar vegyi ipar r.-t. részvény	277—	277—	277—	274—	274—	274—

FÉMPIACZ. Fémárak. (Budapest, márcz. 12.-én). Finom vörösréz 160 korona, ócska tűzszekrényrész 149 korona. *Báránynón* 98 százalékos 352 korona, bányánon 99 százalékos 359 korona. *Horgany*, Hohenlohe bányatermék 63 korona, horgany J. H. jelű átöntött minőség 57 korona, horgany W. H. jelű átöntött minőség 55 korona. *Ólom*, selmeczi vagy nagybányai 41½ korona; ólom, kereskedelmi minőség 39½ K. *Atimon*-regulus 67 K. Az ár 100 kg.-ként, helyt Budapest, készpénzfizetés mellett 2 százalék skontóval értendő. Bp. (61). — **Horganylemez.** Az a kitarató munka, amelyet egyesek a horganylemez importjával elérni törekedtek, máris eredménytelennel jár, a menyinyiben már igen sokan vannak, akik a jóval olcsóbb külföldi horganylemez

vásárolják, mint azok, akik még mindig abban bizakodnak, hogy a horganylemez árát a belföldi kartellált művek redukálni fogják. Amint a jelek mutatják, a kartel nem fogja árait egyhamar jelentékenyen leszállítani már azért sem, mert a külföldi verseny szállítóképeségét lebecsülni, holott nekünk biztos tudomásunk van arról, hogy ebben az évben Magyarország és Ausztria felé irányítandó mennyiség legalább 200 vaggont tehet ki. Ami nem csoda, mert hiszen a fuvar- és vám-költségek dacára kb. 10%-os árkülönbözet mutatkozik. *Mk.* (11). —

VASPIACZ. A rúdvas ármérséklése. Az osztrák vasművek márcz. 8-án tartott teljes ülésükön elhatározták, hogy a rúd- és idomvas alapárát minden relációban 100 kg.-ként egy K-val leszállítják. A magyar vasművek az ármérséklés tárgyában még nem határoztak ugyan, de bizonyosra lehet venni, hogy legközelebb ők is redukálni fogják ennek a cikknek az árát. —

Öntött vascsövek olcsóbbodása. A magyar és osztr. öntött vascsöveket gyártó művek úgy a karimás, mint a karmantys öntött vascsövek alapárát métermázsánként (100 kg.-onként) 1 K-val leszállították. A fogyasztás ebben a cikkben a közös vízterületen amúgy is meglehetősen gyöngé, mert újabb világítási és vízvezetéki telepek nem létesülnek, és amellet erős külföldi verseny vált érezhetővé az utóbbi időben, különösen Belgiumból és Franciaországból. Ennek a versenynek a megtörését czélozza a mostani ármérséklés. —

A finomlemezek drágulása. A magyar és osztrák vasművek a finomlemezek alapárát minden relációban 1 K-val fölemelték. Az áremelést azzal indokolják, hogy a német verseny amelynek leküzdésére tavaly az árakat leszállították, most már teljesen megszűnt. — **Nyersvas.** Glasgowban a warrans-üzlet a héten nyugodt, de szilárd volt és a 3. számú Middlesborough-warránsok ára 51/8-ig emelkedett per kaszsza. Az elszállítások kielégítő módon fejlődtek és a belföldi fogyasztók is nagyobb mennyiségeket vesznek most át. A raktárkészletek ennélfogva tetemesen mecsappantak. Middlesboroughban az üzlet szilárd. *Mk.* (11).

— **Az amerikai vas- és aczélpiacz.** Newyorkból jelentik: Az Iron Age szaklap írja: A február havi nyersvasprodukczió 2.397.000 tonna volt a múlt havi 2.609.000 tonnával és a múlt év február havi 1.707.340 t.-val szemben. A heti termelőképeség márczius 1-én 594000 t. volt, míg február elsején 587.000 t. Nyersvasban a múlt héten szórványos vásárlások történtek, de igazi vételkedvről nem lehet beszélni. 10000 t. Bessemer-vasat 17³/₄ dolláros alapon (szállítandó a gyártól) vásároltak a völgyek vidékén. A bázikus vas viszonteladásai Pittsburgban már megtörténtek és a piacz helyzete szilárdabb. Déli vasat még 13 dolláros ár mellett vásároltak, Birminghamból való szállítás mellett. Jelentékeny mennyiségű kovácsolt vasat 16 dollár ab gyár feltetele mellett kötöttek a Delavare völgyben. A gyárak részéről nagy kereslet mutatkozott vas és aczél iránt, tekintettel arra, hogy az új felszerelések sürgösen szükségesek. Híre jár, hogy tárgyalások folynak 25000 vasúti vagon megrendelése dolgában. A csikágói vagonépítő gyárak 100000—150000 t. lemezvasat és formavasat keresnek. *Us.* (59).

— **SZÉNPIACZ. A szénpiaczon** általában az üzletmenet lanyhasága miatt sok a panasz. A porosz és osztráksziléziai bányavállalatok szünetelő műszakokat állítottak be, hogy a mindjobban fenyegető túltermelés veszélyét legalább elodázzák. A forgalom fejlődését a bányák állítása szerint a nagymérvű fuvaremelés is gátolja, mert a kőszén né-

mely viszonylatban 7 fillért is meghaladó fuvarmegdrágítást nem bírja el. Ezen most úgy akarnak segíteni, hogy a fogyasztási területeket három körzetbe osztották be. A távolsági körzetbe (Ferngebiet) szánt szénküldeményeket 4, a szabad körzetbe (Freiland-Gebiet) pedig 20 K-val számítják ab bányaalomás olcsóbban, mint a rendes területbe (reguläres Gebiet) szólókat. Ezt az árkülönbözetet a szénnagykereskedők állítólag át akarják a fogyasztóknak engedni, de hogy ezt milyen formában (?) tegyék, arra nézve még nem határoztak. A *magyar barnaszén* fogyasztása sem kielégítő, a bányákban a készletek rohamosan emelkednek és egyes bányavállalatok máris megkezdték a termelés megszorítását azzal, hogy munkásaik egy részét a szokottnál hosszabb ideig pihentetik. A *cséplési szén* idénye még nem kezdődött. Az üzlet megindulását és kifejlődését előreláthatólag legalább is késleltetni fogja az, hogy vidéken a kereskedőknek és a nagyobb gazdaságoknak a múlt idényből még nagy készleteik vannak. Mindamelllett, ha a terméskilátások még továbbra is, legalább májusig kedvezőek maradnak, cséplési szénben szép forgalom várható. A *kovácsszén* is az alatt az általános depresszió alatt szenved, amely a gyári és szobafűtő-szénüzletet jellemzi. Az üzlet lassan indul meg és a kereslet föltűnően kisebb, mint más években ilyenkor lenni szokott. *Mk.* (11). —

PETRÓLEUMPIACZ. Petróleumárak. A Budapesti ásványolajgyár r.-t. árjegyzései: Napjegyű (Standard) petróleum 27, A. B. C. (víztiszta) petróleum 28, Nobel-petróleum 31, császárolaj 37 korona hordóval együtt. A Magyar petróleum-ipar r.-t. gyártmányai a következő árban jegyeztetnek: Császár-olaj 38, egykereszt jegyű petróleum 31, háromkeresztjegyű petróleum 29, kétkeresztjegyű petróleum 27.50 K, tiszta súlyú 100-ként, ingyen hordóval, tiszta göngysúly, Budapest-Ferencváros állomásra állítva, vagy budapesti gyárában átvéve. *Benzin.* Adómentes motorbenzin 0.725/735. 18. *Gépolajok.* Hengerolaj 50, 0. sz. gépolaj 28, IV. sz. orsóolaj 18, VIII. sz. keverékolaj 14 K, hordóval együtt helyt Budapest, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül. *Mk.* (11).

Kartellek. | A vaskartel tárgyalásai a freistadi vasművel, amelyekről már megemlékeztünk, eredménytelenek maradtak és ennek folytán ez a gyár nem csatlakozik a kartelhez. A tárgyalások eredménytelenségét az okozta, hogy az oderbergi Hahn-féle vasmű, amely kvótájának egy részét át kellett volna a freistadi gyárnak engednie, nemcsak erre nem volt hajlandó, hanem a maga számára nagyobb részesedést követelt, amibe a kartel többi tagjai nem voltak hajlandók beleegyezni. Az egymással szövetkezett vasgyárak Freistadt ellen a versenyt még az eddiginél is kíméletlenebbül folytatják, amit az észak-nyugoti megyék vasfogyasztói fognak az osztrákokon kívül elsősorban megérezni. *Mk.* (11).

Statisztika. | **Transval aranytermelése.** Február hónapban a transzváli bányakamarához tartozó bányák 553.422 uncia aranyat termeltek 2.338.043 font sterling értékben, míg az előző hónapban 579.743 uncia volt a termelt arany mennyisége, mely 2.462.591 font sterling értéket képviselt. A kamarához nem tartozó bányákban 25,200 uncia aranyat termeltek 107.045 font sterling érték-

ben, míg az előző hónapban 21.625 unczia volt a termelt arany mennyisége, mely 91,860 font sterling értéknek felel meg. Az aranybányákban, február hó végén 169.771 munkás dolgozott. Transzvál aranytermelésének értéke február hónap végén, 4,999.539 font sterling, tavaly a megfelelő időszakaszban 5,013.728 font sterling és 1908. év első két hónapjában 4,682.095 font sterling volt. *Bp.* (61).

Versenytárgyalások.

Két artézi kút létesítése. *Szeged* szab. kir. város a *röszkei és szent-*

mihálytelki kiscgazdák részére egy-egy mélyfúrású (artézi) kút létesítését szándékolván, erre *márczius hó 24 ére* nyilvános árlejtést hirdet. Előírányzott mélység 110 m; a befejező fúrócső befejező belső átmérője 80 mm; az előreláthatólag átfurandó talajrétegek homok és agyag. Tájékozásul szolgálhat, hogy a kijelölt ponthoz legközelebb eső, meglevő fúrások a következők: *Szeged 105—125 m. Röszke 110 m.* Bánatpéznz egy-egy kútra 200—200 K. Csakis oly vállalkozók ajánlatát veszik figyelembe, kik maguk hivatásszerűleg foglalkoznak a kútfurással. (Közelebbit l. a »Közszállítási Értesítő« 10. számában.) — **A csarnotai és kiscserhegyi kőbányák** kezelésbe vételére vonatkozó ajánlatok közül a *kincstári kőbányakezelőség* a Krausz és Weisz siklósi építési vállalkozó cég ajánlatát fogadta el. *Ksz.* 10. — **Határfelmérés.** *Vinga* nagyközség elhatározta, hogy 16.000 hold területű határát a tényleges birtoklás arányában felmérési és a kimért birtoktesteket határkövekkel láttatja el és e célból április 11-én d. e. 9 órára a község háza tanács-termében tartandó versenyárgyalást hirdet. (Bővebben l. Vállalk. és Iparosok Lapja. 1910. 11. sz.)

Hírek.

Személyi hírek.

A m. kir. pénzügyminister a bányászati államvizsgánál működő vizsgáló bizottság tagjaivá az 1910—

1914. évek tartamára **Allender Henrik** m. kir. főbányatanácsost, **Andreics János** ministeri tanácsost, **Baumerth Károly** m. kir. bányafőfelügyelőt, **Buczek József** m. kir. bányafelügyelőt, **Cseti Róbert** gyárigazgatót, **Dérer Mihály** m. kir. főbányatanácsost, **Farbaky István** ministeri tanácsost, **Grillusz Emil** m. kir. főbányatanácsost, bányai igazgatót, **György Gusztáv** m. kir. főmérnök, vegyelemző hivatali főnököt, **Gyürky Gyula** társ. bányai igazgatót, **Jónásch Antal** társ. vasgyári igazgatót, **Katona Lajos** magánmérnököt, **Kachelmann Farkas** m. kir. főbányatanácsost, **Kurovsky Zsigmond** m. kir. bányatanácsost, főbányahivatali főnököt, **Márton György** központi felügyelőt, **Münnich Kálmán** bányatanácsos, társ. bányai igazgatót, **Nikl János** m. kir. bányatanácsost, **Schröder Gyula** gyárigazgatót, **Woditska István** m. kir. bányatanácsost, kohóhivatali főnököt és **Zsigmondi Árpád** ny. társ. bányafőfelügyelőt nevezte ki. *Bp. Kzl.* (59.) — **ÁTTHELYEZÉS.** A m. kir. pénzügyministerium **Ágfalvi Alajos** kir. pénzügyi főtanácsost Selmeczbányáról a marosujvári főbányahivatal mellé rendelt számvevőséghez, **Lang Aurél** számtanácsost Marosujvárról a selmeczbányai bányai igazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kölcsönösen áthelyezte. (P. ü. m. 24202. sz., Selm. big. 1043. sz. rend.) *Mtj.* — **NYUGDÍJAZÁS.** *Ó császári és apostoli királyi Felsége* 1910.

évi január 5-én kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy **Oelberg Gusztáv** m. kir. bányakapitány saját kérelmére végleges nyugalomba helyeztessék s hogy neki ezen alkalomból, sok éven át teljesített hű és buzgó szolgálataiért, legfelső elismerése tudtul adassék. *Bp. Kzl.* (59.) — **MINIS-TERI ELISMERÉS ÉS KÖSZÖNET.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a szabadalmazott osztrák-magyar államvasúttársaság igazgató tanácsának Oraviczabányán és a „Jótekonyság“ asztaltársaságnak Resiczabányán, a resiczabányai, kuptore-szekuli és románbogságni állami, továbbá a dománi községi elemi iskola szegény tanulóinak felruházására és segélyezésére tett 2000 és 2318 korona 36 fillér adományáért őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította. *Bp. Kzl.* (60.) — **HALÁLOZÁS.** **Ringeisen Emil**, kaláni bánya- és kohóreszvénytársasági főmérnök, f. hó 7-én, rövid szenvedés után, életének 37. évében elhunyt. Temetése f. hó 10-én volt nagy részvét mellett. *Vh.* (11.) — **Dr. Schwartz Ottó** miniszteri tanácsos, ny. főiskolai tanár, a vaskoronarend III. osztályának lovagja, több tudományos társulatnak tagja, márczius hó 15-én éjjel fél 12 óraker, életének 63-ik évében, hosszas szenvedés után Selmeczabányán meghalt. Temetése márczius 18-án d. u. $\frac{1}{2}$ 4 óraker a gyászházból volt. A főiskolola tanári testülete külön gázsjelentést adott ki.

Híradások. | **A körmöczbányai kincstári bányászat fejlesztése.** A körmöczbányai negyedik számú aknánál, illetve a Nándor altáró szintjén üzemben álló vágatok vājóvégeiben egyrészt a meglévő gőzerővel való aknán át szállítás, villamos erővel való szállításra való átalakítása a közel jövőben elkészül, másrészt pedig a vágatok gyorsabb előrehaladása végett, a villamos és elektropneumatikus fűrés kerül berendezésre. Az utóbbinak előmunkálatai anynyira előhaladtak, hogy a kísérletező fűrés a jövő hét folyamán illetőleg már márczius hó 21-én megindulhat. A villamos erőt a Nándoraknai primértelepnek a negyedik számú akna mellett elhaladó 3000 voltos áramvezetékéről, ólom- és vaspánczéllal ellátott és háromszorosan elszigetelt háromfázisu kabel vezeték segélyével egyrészt a negyedik számú akna gépházában, másrészt a vágatok vājóvégeitől 40 m.-nyi távolságban kirepesztett fülkében elhelyezett transzformátorokhoz van vezetve, a honnan a 220 voltra transzformált áram részint a szállító gépet, részint a már említett villamos közetfűrógépeket fogja üzemben tartani. *502. B.* — **Plander Gyula és Társai merényi sinszeggyára** már a rendes üzembe került. A napi átlagos gyártás 8000 sinszeg. *Szh.* (34.) — **Új köszéntelemek Krassó-Szörénymegyében.** Szakkörökben nagy feltűnést keltett *Schafarzik* Ferencz műegyetemi tanárnak a Földtani társulat márcz. 3-iki ülésén tartott előadása, melynek kapcsán a legujabban hazai szénkutatások eredményeiről számolt be. Az előadó bemutatta Krassó-Szörény vármegye ujjab és kevésbbé ismeretes köszénbányaterületeit. A legujabb időben két helyütt találtak kiadósabb széntelegeket. Az egyik *Ruszkabánya* határában van, a *loznicsórai* völgyben, a második pedig a krassószörényi *Középhegység* középső részében. A *Szvinyesa* határában föltárt köszén állítólag ha-

zánk legtisztább és legnagyobb kalória-értékű kőszene. A jelenleg föltárás alatt lévő kőszén rendkívüli tisztasága és 7800 kalóriára rúgó fűtőképessége folytán bátran vetekedhetik a legjobb fajta angol kőszénnel. *Mk.* (11).

Bányászegyesületek. | Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Nagybánya-vidéki osztálya

folyó hó 12-én, délután 4 órakor tartotta meg ez évi közgyűlését, a bányai igazgatóság tanácstermében. Nagy érdeklődés volt a közgyűlés iránt; a tagok majdnem valamennyien megjelentek, s a mi eddig szokatlan volt, hölgyközönség is jelent meg, hogy meghallgassa az elhunyt titkár, Szellemy Géza, fölött elmondandó emlékbeszédét. Neubauer Ferencz ministeri tanácsos megnyitván a gyűlést, üdvözölte a megjelent hölgyeket s az osztályegylet tagjait; meleg szavakkal emlékezett meg az egylet jeles titkáráról, ki fáradhatatlan buzgalommal végezte tisztjét utolsó perczéig. A közgyűlés elhatározta, hogy Szellemy Géza emlékét jegyzőkönyvileg megőrökíti. Az elnöki előterjesztések sorrendjén elnök bemutatja özv. Szellemyné levelét, mely szerint az özvegy, elhunyt férje emlékére egy 200 koronás alapítványt tesz bányászati czélokra. A közgyűlés hálás köszönettel vette tudomásúl a nagylelkű alapítványt s a jelenlevő úrnőnek élénk éljenzessel mondott köszönetet. Ezután tartotta meg Révai Károly nagy szabásu emlékbeszédét, mely mély hatást gyakorolt a hallgatóságra. Neubauer Ferencz elnök köszönetet mond a szép beszédért, s a közgyűlés — Fábán Lajos indítványára, — elhatározta, hogy az egész beszédet szószerint jegyzőkönyvébe iktatja, s a Bányászati- és Kohászati Lapokban közli. Erdekes pontja volt a gyűlésnek, a rudai 12 apostol bányatársulat átíratata az aranylopások meggátlása tárgyában. Élénk részt vett a tárgyalásban a tagok nagy része, s elhatároztatott hogy egy szűkebb körű bizottságnak kiadják vélemény-adás végett. A pénztári és az előirányzati iratok letárgyalása után tisztujítás volt, mely alkalommal a régi tisztviselők újól megválasztattak, s az elhunyt Szellemy Géza helyébe titkárnak György Gusztáv főmérnököt választották meg, kinek nagy tudása és rendkívüli szorgalma általánosan ismert a kerületben. Este 8 órakor a Teleki-Társaság felosvasó ülésével kapcsolatosan, — bányász-estély volt, hol nagy számban jelentek meg a város és vidék előkelőségei s a legvidámabb hangulatban a hajnali órákig szórakoztak. *505. Egy jelenvolt.* — **A Magyar Bányász- és Kohász-Altisztek Országos Egyesületének központi választmánya** márczius 20-án d. u. 3 órakor a m. kir. bányaiskola nagytermében gyűlést tart. A gyűlést megelőzően márcziusi ünnepély lesz amelyet a szelmezbányai m. kir. bányaiskola »Jószerecnese köre« rendez. *Lts.*

Társadalmi hírek. | A Szalánk Bányatelepi Olvasókör nemzeti ujjászületésünk 62-ik évfordulóját, márczius 15-én, kedden este 8 órakor ünnepelte meg az élelmezési üzlet helyiségeiben. *Szh.* (33).

Vegyes hírek.

Halaváts Gyula geologiai munkája a Magyar Tudományos Akadémiában. A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya márczius 14-én d. u. 5 órakor ülést tartott, a melyen *Lóczy Lajos* rendes tag előterjesztette *Halaváts Gyula* »A neogénkorú üledékek Budapest környékén« című dolgozatát. *Us.* (61). — **A dobsinai jégbarlang eladása.** Néhány nap előtt az a hír járta be a fővárosi s a vidéki lapokat, hogy Dobsina város angol konzorciummal tárgyalásokat folytat a jégbarlang eladását illetőleg. Ezek a híradások azonban nem felelnek meg a valóságnak. A barlang öt évre ki van adva bérbe s a város a szerződés lejárta előtt tárgyalásokat nem folytathat, de különben sem való, hogy angol részről egy millió koronát ígértek volna érte. *Rh.* (11). — Dobsináról arról érkezik legujabban a hír, hogy az ország minden részéből oly nagy számban érkeznek a tudakozódások aziránt, vajjon Dobsina város nem volna hajlandó a jégbarlangból nagyobb mennyiségben jeget szállítani, hogy e napokban szakértőkből álló bizottság járt a barlangban és megállapította, miszerint annak egyik teljesen befagyott mellékágából hozzávetőleges becslés szerint körülbelül 50000 g jég távolítható el anélkül, hogy a barlang csodálatos jégalakzatát bármiképpen is érinthetné, sőt amely nagy jégtömegeknek a kisedése már csak azért is szükséges, hogy a barlang e részében időnként összegyűlő víz lefolyást találjon. A jégbarlangot kezelő-bizottság alaposan foglalkozván e kérdéssel elhatározta, hogy rövid lejáratú árlejtést tűz ki a jégtömeg eladására nézve. A részletes feltételek már most is megtudhatók Dobsina város polgármesteri hivatalában. *Us.* *Bp.* (62).

Hírek a külföldről.

Felhagyott és újra megnyitott bányából előtörő vizek mint *Clydach-Wale* helységről (Angolország) híre érkezik váratlanul nagy szerencsétlenséget okoztak. *Clydach-Wale* közelében egy bánya van, a melyet azonban évek óta nem műveltek. A váratlanul nagy mennyiségű víz gyülemlét öszsze. Legutóbb ismét meg akarták kezdeni a bányának üzemét és e célból a bánya legelső táróját megnyitották. Egyszerre óriási vizár tört elő a táróból, a mely a völgybe ömölve mindent a mi útjába került, magával ragadott. A víz áramlása több házat elöntött. Több ember elpusztult. *Bp.* (62).

Munkásügyek.

MUNKÁSVÉDELEM. A munkaadó felelőssége. Felmerült konkrét eset alkalmával elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a Kuria, hogy a munkaadó felelősségét nem zárja ki a gépnek megfelelő védőkészülékkel való ellátása, ha az a baleset kizárására nem alkalmas és ha megfelelő munkaeszközről nem gondoskodik és a balesetet ez tette lehetővé. *Bp.* (62). — **MUNKÁSMOZGALMAK.** *Körmöczbányán*, a Ludovika-akna m. kir. bányamű munkásai f. hó 16-án sztrájkba léptek. A selmeczbányai bányagazgatóság részéről, *Nikl* János k. bányatanácsos, bányügyi előadó szállott ki a mozgalom ügyében. A nyugalom helyreállott. *Lts.*

Szakoktatás.

A selmeczbányai bányászati szakállamvizgán: amely *Probstner* Alfréd ministeri tanácsos, kormánybiztos jelenlétében, *Farbaky* István ministeri tanácsos, és *Nikl* János bányatanácsos, ekzaminátorok közreműködésével, f. hó 12-én tartatott meg, oklevelet nyertek: egy vaskohómérnök- és két bányamérnökjelölt. *Vd.*

Irodalom.

Irodalmi értesítés.

Déry Károly kir. tanácsos, várva várt időszaki munkája a „*Bányakalauz*“ mint hiteles és feltétlenül megbízható forrásból értesülünk a jövő hét folyamán elhagyja a sajtót és megjelenik. Úgy tudjuk, hogy e hézagot pótló munka $3\frac{1}{2}$ –4 ívvel nagyobb terjedelmű lesz, mint a megelőző kiadás. *A könyv ára előfizetők számára 8 K-val* (hozzá 60 fillér portókölség) *van megállapítva.* Bolti ára 9 K lesz. *Lts.*

Könyvismertetés.

Bányaműveléstan; Tankönyv a szemeczbányai m. kir. bányászati és érdekezési főiskola bányamérnök hallgatói számára. Irta: **Réz Géza** főiskolai rendes tanár. I. kötet. Joerges Ágost özvegye és fia kiadása. 1910. Ára 10 korona. Jeleztem már, hogy Réz Géza főiskolai tanár három kötetre tervezett Bányaműveléstanjának első része elhagyta a sajtót és ígéretet tett, hogy bányászati irodalmunk eme legujabb termékéről mihamarabb beszámolok. Véghetetlen örömmre szolgál, hogy én lehetek az első ki Réz Géza főiskolai tanár eme nagy szorgalmáról és a bányászati irodalomban való nagy tájékozottságról is tanuskodó, munkájáról, beszámolhatok. Az előttem fekvő első kötet, a mely a bevezetésen kívül a telepismerettant, a kutatást, a mélyfúrást és a bányászati munkálatokat és műszereket tárgyalja, különösen bőszéges illusztrációi révén érdemel dicséret megemlítését. A *bevezetés* az általános bányászati fogalmak igen precíz körülírása után a hasznosítható ásványok elősorolását hozza név, kristályrendszer, vegyi összetétel, százalékos tartalom és előfordulás szerint. Különösen a szén hazai előfordulásainak korszakok és rétegrendszerek szerint való csoportosítása, valamint az e címhez becsatolt térkép fog az olvasóközönségnek jó szolgálatára lenni. A telepismerettant tárgyaló első szakaszból a műrevalóság meghatározás-módjának a munka keretébe való beiktatását; a hazai település-viszonyok igen beható méltatását; az erek korának megállapítását tárgyaló fejezetet s a vetődésekről szóló igen kimerítően tartott fejtegetéseket tartom különösebben kiemelkedőknek. A »Kutatás« című fejezet, bár röviden van tartva, a tudnivalókat helyesen és kompendiózusan vonja össze s különösen a magyar irodalomban eddig jóformán teljesen elhanyagolt magnetikus és elektromos kutatás felvétele miatt érdemli meg a külön megemlítését. A kutatást tárgyaló fejezethez közvetlenül csatlakozik a »Mélyfúrás«, a mely a szokásos beosztás-módot betartja ugyan, de a szerkezeti részleteknek, nagy gyakorlati érzékre valló, igen helyes csoportosítása s kimerítő részletességgel való tárgyalása miatt a prakszis emberének elismerését különösen ki fogja érdemelni. Nagyon dicsérem, hogy szerző az újabb mélyfúró-műszerek ismertetésének bő helyet adott munkájában és, hogy a mélyfúrás üzemét és ennek gyakorlatát igen helyes érzéssel bekapcsolta fejtegetéseinek keretébe. A harmadik szakaszból, a mely a »Bányászati munkálatok és műszerek« címét viseli szintén bővebb részletességgel óhajtanék megemlíteni; sajnos, a hely szűk volta nem engedi meg. Nem hagyhatom azonban szó nélkül, hogy szerző a takarí-

tásnak, a csákánymunkának, a repesztőanyagok ereje megállapítására szolgáló eszközök tárgyalásának, és a repesztőanyagok ismertetésének a gyakorlat követeléseit helyes felismerésében megfelelő helyet szánt. Végig-lapozva a 385. oldal terjedelmű munkát mind újabb- és újabb megemlítésre méltó dolgok ötlenek fel és így nehogy a túlságosan bő ismertetés révén a részrehajló, nagyon kedvező bírálat-adás vádjával illetessem, csak arra kérem a szakközönséget, hogy a szénpor veszedelemes szerepléséről és e veszedelem ellen való védekezés módozatairól, a permetezésről, a biztonsági gyújtásról, az elektromos-gyújtásra szolgáló berendezések ellenőrzésére alkalmas eszközökről, a repesztőmunkánál előforduló balesetekről és azok elhárításáról, a kotrógépekről, a réselőgépekről, a feszítőgépekről, a fűrőgépekről, a fűrőgépek üzemeről, a szakmányról írott fejezeteket beható figyelmére méltassa. A gyakorlat embere tudásának bővítésére, a bányamérnökhallgató alapos tájékozódásra, jobb, gyakorlatibb, használhatóbb és kompendiózussabb bányamíveléstani kézikönyvet, amelynek a közel jövőben megjelenő folytatásait szerző, munkája bevezetésében kilitátsba helyezte, a nagy világirodalomban, az alaposágáról híres német szakirodalomban is alig találhat. Végre meg kell említenem, hogy a Joerges cég nyomdája is újból kitett magáért és Réz Géza főiskolai tanár »Bányamívelés-están«-ja most megjelent kötetének kiállítása eddigi sikereihez új sikert csatolt. *Litschauer.*

Lapszemle.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Heti Értesítőjé-nek márczius 13-án kiadásra került f. é. 10. száma, abból

az alkalomból, hogy az egyesület miskolcz-diósgyőri osztályának megalakulását ünnepli, a *vaskohászat* jegyében jelent meg. Ide vonatkozó tartalmából kiemeljük a következőket: Avató-beszéd, a miskolcz-diósgyőri osztály avató gyűlésén 1910. évi február 27-én, elmondotta *Kájlínger* Mihály az egylet elnöke. Magyarország vasiparának fejlődése az utolsó évtizedben, *Edvi Illés* Aladártól. *Könyvismertetés: A vaskohászat könyve. I. köt. Irta: Barlai Béla dr. főiskolai rendes tanár Selmechbányán. Lts.* — **A Bányászati és Kohászati Lapok** 1910. évi folyama, I. kötetének 6. száma, márczius hó 15-én, a következő tartalommal jelent meg: Debreczeny Márton és az általa feltalált csigafúvó, közli: *Angyal* Miksa; Egy örcg bányász visszaemlékezései, írta: *Aradi* János; A »Diamond« szénréselőgép üzeme, írta: *Jónás* László; A düsseldorfi nemzetközi kongresszus; Levonási rendszer a bányászatnál, írta: *Lábas* József; Rövid közlemények: Bányászati és Kohászati hírek; Közgazdaság (Magyar vasművek és gépgyárak országos egyesületének XIX. évi jelentése az 1909. évről, közgazdasági hírek). Egyesületi ügyek. Hivatalos rovat. *Lts.* — **Az Österreichische Zeitschrift für Berg-und Hüttenwesen** 1910. márczius 12-én megjelent 10. számának tartalma a következő: Grafitelőfordulás Csehország déli részében, különös tekintettel a Schwarzbach-, Stuben- és Mugrau-bányákra, írta: *Breitschopf* József ny. bányagondnok; Ellenőrző mérések adományozott bányatelkekben, írta: *Kadainka* Viktor bányamérnök; Fekete és kék nagyvasolvasztósalakok, írta: *Fleissner* János. Piaczi hírek. Szabadalmak. Irodalom. Egyesületi közlések. Nekrológ. Jegyzetek. Hivatalos. Londoni fémárak 1910. év márczius 4-én. *Lts.*

Bányapénztári, számvevőségi teendőkben járatos, törzskönyvek vezetésében gyakorlott, anyag- és élelmentár-kezelést értő, vastag- és vékony-széntelepek fejtésében több évi prakszissal rendelkező, tüzmentési munkálatokban verzált, bányaiskolát végzett, középkorú egyén, tudásának és gyakorlatának megfelelő állást keres. Jelenleg is csak családi okokból akarja mostani felmondatlan állását változtatni. Szíves tudakozódásokra „358. B.” jelígre való hivatkozás esetén, készséggel válaszol a szerkesztőség.

4-4

Bányaiskolát végzett, a szénbányaművelésben gyakorlattal bíró fiatal **aknász**, felmondatlan állását változtatni óhajtja. Szíves tudakozódásokra „383. P.” jelígre való hivatkozással, címét megadja a szerkesztőség.

4-4

Nagy vasműnél egy darab **Ingersoll-féle elektro-pneumatikus fűrőgép** teljes felszereléssel és 70-80 vagon **mangánércz-készlet** eladó. Közelebbi értesítéssel szolgál a szerkesztőség 10 filléres póstajegy ellenében.

2-3

Erélyes, jó megjelenésű, **aknászt** keresünk nagy köszénbányaiskolát végzett fiatal bányavállalat részére. = Fizetés megegyezés szerint. Lakás, fűtés és világítás biztosítva. Okmányolt ajánlatokat 35 filléres póstajegy csatolásával „453 **Intelligens**” jelíge alatt továbbít a szerkesztőség.

2-3

Angló-American
finom angol úri szabóterem

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám I. em.

A legelegánsabb és legfinomabb úri öltönyöknek és felöltőknek egyedül az **Angló-American** cég a specziális készítője, kizárólag angol kelméből.

— **Készpénz, valamint amerikai hitelrendszer.** —

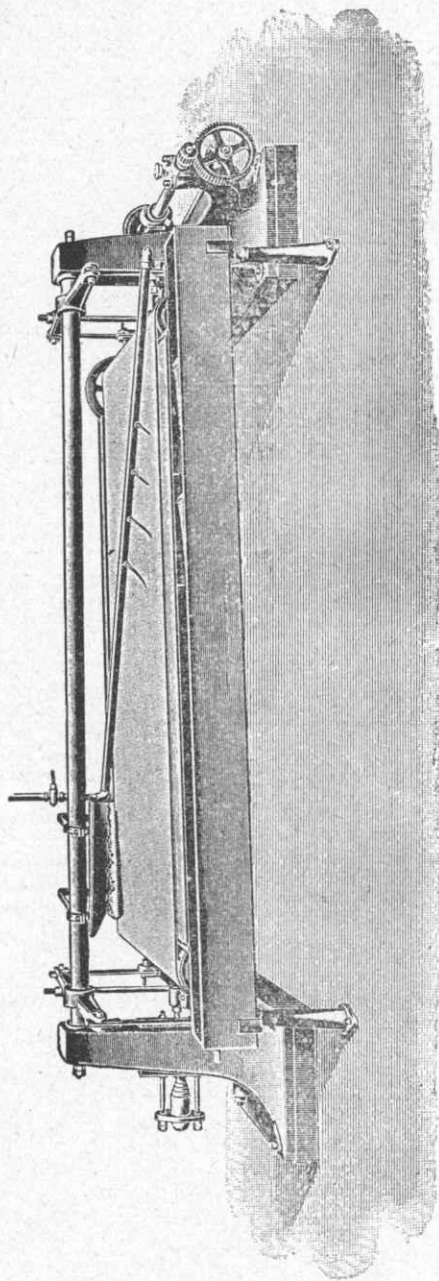
Közigazgatási ügyekben

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz dispensáció (kihirdetés aluli felmentés) kivételes nőülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendedély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítésadással szolgál. Úgyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik.

FELLNER ÁRMIN közigazgatási és okmánybeszerzési irodája
Budapest, VI., Szondy-utca 79. sz.

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapra hivatkozni.

Kackelmann Károly és fia gépgyára Vihnye.

Villamos és gőzhajtású szállítógépek Dugattyús és centrifugal bányaszivattyúk

Érczelőkészítőművek

Zúzoberendezések

Szabadalmazott

Humboldt-féle rázószérek

Szabadalmazott

Bartsch-féle körlököszerék

Aknatornyok

Aknaberendezések

Legújabb szerkezetű

aprítógépek, osztályozó

sziták, mosó-dobok,

székek ülepítő-gépek.

ROHONCZY J.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 17. SZÁM.

Birtokok parcellázását saját költségeimmel fedezem, úgyszintén azok elcserélését esetleg eladását csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen eszközölöm. Aki házát, birtokát eladni vagy :: elcserélni óhajtja, forduljon hozzám. ::

Minden tudakozódásra irodám készséggel díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást.

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától feljebb,
:: **10 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL.** ::

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kiténtetett fogak rágásra kitűnően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli
:: speciális készítője ::

SCHATZ JENŐ

TEKHNIKAI FONÖK

Budapest, VII., Wesselényi-utca 60., I. 4. szám.

Fogorvosi intézet = Rendelés egész napon át este 8 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteg részére.

Fogtömések a leggondosabb kezeléssel. Speciális, fájdalommentes fogműtétek. Régi rosz fog-
:: sorok átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek. Mérsékelt árak. ::

A hirdetésekre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szab. ablak-
szellőztető-készülék és önműködő
:: zajnélküli ajtócsukó-készítő ::

BUDAPEST

VIII., József-utca 14. sz.

Szabadalmi sz. 16794.

Költségvetésekinyen

Mérték-vétel végett szives-
kedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes	25- K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz.	13- K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	9- K
Klozetablak	7-60 K

3500 darab már használatban van.

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó,
Keresk. ministerium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovika, Kispesti áll. elemi iskolákban s
több kórház és iskolában és vidéken is kitűnőnek bizonyultak.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Irodakabátok ○ ○ ○ ○

Raktárköpenyek ○ ○

Mindennemű indigókék

munkásöltönyök

minden szakmának

GOLDFARB MANÓ

speciálista.

Budapest, VII. kerület, Kertész-utca 23. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Stein Sándor

műszaki szijgyártó műhely.

BUDAPEST, VIII., Köztemető-ut 12a.

↳ Ő Felsége a szerb király udvari szállítója. ↳

Ajánlja t. cz. bányatulajdonosoknak saját készítményü bányabőr felszereléseket u. m. mindennemü mentő-öveket zárkapocscsal előírasosan készítve. Mászó-öveket, biztonsági övek, bánya bőrruhák eredeti Cromm-bőrből, füst álarcokat többféle mintákban. Lószerszámokat és mindennemü tűzoltósegéd-eszközöket.

Árjegyzéket kívánatra küldök.

Alapított 1888. évben

Alapított 1888. évben

REFORM

tudakozó- és inkaszszó-intézet

tulajdonos:

Székely Sándor

Budapest, VI. kerület, Andrásy-út 66. szám.

Kereskedelmi és magán informáeziók legmegbízhatóbban beszerezhetők jutányos díjak mellett.

Külön inkaszszó osztály

! Villamos zseblámpa !

Mindenkor használatra készen. Gyenge nyomás az
:: ujjal és élénk villamos fény árad szét. ::

Teljesen veszélytelen!

Könnyen és kényelmesen hordható a zsebben és éveig használható.
A villamos battéria, ha már felhasznált, újjal helyettesíthető.

— Ára teljes felszereléssel 3 korona. —

Nagyító lencsével 4 K.

Battéria 1 K.

Szétküldés utánvétellel.

Neumann József

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16. szám.

Beretváld önmagadat

z amerikai biztonsági beretva-készülékkel

Ez a világon a legkellemebb használ-
latu és a legjutányosabb készülék! A
gyakorlatlan "kéz is levezi kifogás-
talanul a legkeményebb szakált gyorsan,
simán. Még sötétben is biztosan és
veszélytelenül beretválkozhatunk.
Egyedüli védelem az undorító ragályok,
mint például a szakálsömör ellen. A
készülék használatra készen, legfino-
mabban ezüstözve, portómentesen csak
5 korona 20 fillérbe kerül s a pénz
beküldése ellenében, vagy utánvéte
mellett rendelhető:

D. E. Scheffer

Budapest, VII.-ker., Baross-tér 13. sz.

A készülékkel csak egyszer kell megvenni,
készültsége kitűnő és egy emberéleten
át kitart. 1907-ben 50.000 darab kelt el.

Igen sok elismerő levél.

A hirdetésekre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

FUCHS SÁNDOR

épület- és műlakatos-mester
Budapest, VII., Kisdiófa-utcza 8.

Elvállal mindennemű lakatos- és mechanikai munkákat, úgy mint: épület vasalását, rolót, napellenzőket és diszrácsolatokat, tűzhelyeket felelősség mellett és villanszereléseket. Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

Pénzkölcsön!!

Vidéki szilárdan épített bérházakra: 10–50 évi törlesztésre 5%-os kamatozás mellett, a becsérték 55%-át. **Földbirtokokra:** 10–60 évi törlesztésre 4%-os kamatozás mellett, a becsérték 70%-át. **Drága kölcsönöket konvertálunk.** Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív. **Tisztviselőkkölcsön:** 10–30 évi törlesztésre 6%-os kamatozás mellett. **Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt.** **Közlendő:** életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8%-os kamatozás mellett.

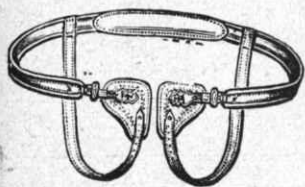
Orsz. Hitel- és Kölcsönszerző-Vállalat Igazgatósága

VI. kerület, Izabella-utcza 67. szám.

Telefon: 101–28.

Alapítattott: 1898. évben.

Felvilágosítás díjmentes. = Válaszbélyeg.

PAULOVITS JÁNOS

Cs. és k. sz. orvosi kötszerész.
Patent sérvkötő, haskötő köldök-
kötő. ::

Budapest, VII., Akácfa-u. 24. szám, földsz.

Erős bányasérvkötők, érszorítók, haskötők, vesetartók, műlábak, műkezek, támgépek, érharisnyák, egyenestartók, valamint mindennemű orthopädiai kötszerek lejutányosabb árban.

Árjegyzés ingyen és bérmentve. — Mindn saját készítménye.

A hirdetésekre való reflektáláskor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Előfizetőink

számára alábbi kedvezményeket sikerült kieszközölnünk

I. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a *Budapesten VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz.* alatt levő **Magyar Otthont**. Mérsékelt árban (már 3 K-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejárattal, szépen burkolozott szobákat lehet ott bérelni. A „*Jó szerencsét*“ minden személyes előfizetője külön-külön kiállítandó igazolvány alapján jogosítva lesz 50% engedményre a szoba és 10% engedményre a vendéglő áraknál. A szoba ára 1 K 50 f-nél kevesebb és 3 K-nál több nem lehet, világítást és takarítást beleértve. — Igazolványért a szerkeztőséghez kell fordulni, ami legegyszerűbben az előfizető díjak beküldése alkalmával történhet meg.

II. Az **Egyetértés** politikai napilapot, mely a legjobban értesült nagy magyar lapok sorában igen előkelő helyet foglal el és naponként 3000 példányban jelenik meg, *tisztelt előfizetőink, rendkívül kedvezményes áron, negyedévenként 6 koronáért rendelhetik meg.* Az előfizetési pénzek az „*Egyetértés*“ politikai napilap, kiadóhivatalához, *Budapest, VI., Eötvös utca 32.*, postautalványon küldendő be. Lapunkra való hivatkozás kívánatos.